

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 kwietnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Bednarek

SSN Marek Motuk

w sprawie **S, S.**,

skazanego z art. 190 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 5 kwietnia 2024 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich

na korzyść skazanego od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Przemyślu

z 26 lipca 2022r. sygn. akt II K 525/22,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Rejonowemu w Przemyślu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Przemyślu wyrokiem nakazowym z 26 lipca 2022 r. sygn. akt II K 525/22 uznał S. S. za winnego tego, że w dniu 02 czerwca 2022 r. na terenie Ośrodka w P., woj. [...], kierował wobec funkcjonariusza Straży Granicznej sierż. szt.

SG M. Z., pełniącego służbę profosa dyżurki nr [...], groźby karalne cyt. «Zabiję cię» przy czym groźby te wywołały u funkcjonariusza uzasadnioną obawę ich spełnienia, tj. przestępstwa z art. 190 § 1 k.k.

Powyższy wyrok nakazowy Sądu Rejonowego nie został zaskarżony i uprawomocnił się w dniu 11 sierpnia 2022 r.

Kasację od tego wyroku na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. na korzyść skazanego złożył Rzecznik Praw Obywatelskich, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść tego orzeczenia naruszenie prawa procesowego, tj. art. 500 § 1 i 3 k.p.k., polegające na rozpoznaniu sprawy na posiedzeniu w postępowaniu nakazowym, pomimo tego, że w świetle dowodów zgromadzonych w postępowaniu przygotowawczym, zarówno wina jak i okoliczności czynu zarzucanego oskarżonemu budziły istotne wątpliwości, co wyłączało możliwość procedowania w tym trybie i skutkować powinno skierowaniem sprawy do rozpoznania na rozprawie w celu wyjaśnienia wszystkich kwestii istotnych dla merytorycznego rozstrzygnięcia.

Formułując powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Przemyślu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja była oczywiście zasadna w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k., gdyż zaskarżony wyrok istotnie wydany został z rażącym naruszeniem art. 500 § 1 i 3 k.p.k., z uwagi na to, że nie zostały *in casu* spełnione przesłanki do procedowania w tym trybie. Chodzi mianowicie o spełnienie warunku w postaci braku wątpliwości co do okoliczności czynu i winy oskarżonego. Owe wątpliwości nie mogą pojawić się zarówno odnośnie do sprawstwa danego czynu, jak i winy oskarżonego, czy wypełnienia wszystkich znamion danego czynu, wymienionych w przepisach prawa karnego materialnego, przy uwzględnieniu wszystkich dowodów, na których oparto akt oskarżenia. Innymi słowy procedowane na posiedzeniu w trybie nakazowym mogą być jedynie te najbardziej oczywiste sprawy, w których przedłożony przez oskarżyciela materiał dowodowy jest na tyle jednoznaczny, że nie implikuje najmniejszych wątpliwości w powyższym zakresie. W przeciwnym razie tryb postępowania nakazowego nie jest dopuszczalny w przypadku orzekania o

odpowiedzialności karnej, a co za tym idzie, obowiązkiem sądu jest rozpoznanie sprawy na zasadach ogólnych, na rozprawie głównej.

Konfrontując powyższe uwagi z materiałem dowodowym, którym dysponował sąd *meriti*, jako zasadne jawi się spostrzeżenie autora kasacji o tym, że zebrane w mniejszej sprawie dowody nie pozwalały na wysnucie kategorycznego wniosku o winie oskarżonego, a tym bardziej uznanie, że wina S. S. i okoliczności zarzuconego mu czynu są na tyle oczywiste, by uprawniać do orzekania w postępowaniu nakazowym.

Słusznie zauważył skarżący w kontekście art. 500 § 3 k.p.k., że w sprawie występują dwie przeciwstawne wersje przebiegu zdarzenia. Jedna przedstawiona w zgodnych zeznaniach funkcjonariuszy Straży Granicznej, pełniących służbę w dniu 2 czerwca 2022 r. na stołówce Ośrodka w P. mianowicie: st. sierż. M. Z., M. K. i P. C., a druga z wyjaśnień oskarżonego S. S., który zaprzeczając, żeby groził funkcjonariuszowi, że go zabije, podał, iż jedynie, w odpowiedzi na pytanie „czy chce jeszcze raz dostać prądem, stwierdził, że jeszcze raz to może mnie zabić. On nie poraził mnie już drugi raz”.

Wprawdzie wszyscy przesłuchani funkcjonariusze Straży Granicznej zgodnie podają, iż w dniu 2 czerwca 2022 r. na stołówce Ośrodka w P. S. S. skierował wobec funkcjonariusza Straży Granicznej sierż. szt. SG M. Z. w języku angielskim groźby pozbawienia go życia poprzez wypowiedzenie słów cyt. „Kill you”, to jednak trudno uznać, aby zgromadzony materiał dowodowy wskazywał jednoznacznie i bez żadnych zastrzeżeń, iż skazany swoim zachowaniem wyczerpał znamiona przypisanego mu przestępstwa. To w sposób oczywisty wykluczało dopuszczalność orzekania w trybie nakazowym. W realiach przedmiotowej sprawy, dla realizacji elementarnego celu postępowania (art. 2 § 2 k.p.k.), zachodziła bezwzględna konieczność przeprowadzenia rozprawy, a w jej toku bezpośredniego przesłuchania oskarżonego i świadków, zwłaszcza M. Z. (k. 14) oraz ich wzajemnego skonfrontowania, a także oraz odtworzenia przez sąd płyty z zapisem monitoringu oraz poddania całokształtu dowodów wnikliwej i analitycznej ocenie. Wspomniane odtworzenie zapisu winno w dalszej kolejności skłonić do przesłuchania utrwalonych na nagraniu osób, zwłaszcza znajdujących się w centrum zdarzenia. Ignorując niejednorodność materiału dowodowego i orzekając mimo uzasadnionych

wątpliwości co do okoliczności czynu będącego przedmiotem postępowania oraz winy oskarżonego, Sąd Rejonowy rażąco naruszył wskazane w kasacji przepisy postępowania, co bez wątpienia mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (art. 523 § 1 k.p.k.). Implikacją stwierdzonych uchybień, które mogą zostać konwalidowane jedynie przy ponownym rozpoznaniu sprawy, była konieczność wydania w stosunku do zaskarżonego wyroku orzeczenia kasatoryjnego.

W tym stanie rzeczy, stwierdzając, że miała miejsce rażąca obraza przepisów prawa wskazanych w kasacji, która wywarła istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej (art. 537 § 2 k.p.k.). Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien mieć na uwadze poczynione uwagi i rozstrzygnąć sprawę w zgodzie z obowiązującymi przepisami prawa.

Małgorzata Bednarek Ryszard Witkowski Marek Motuk

[PGW]

[ms]